

Lausunto / Pohjois-Suomen hallinto-oikeus dnro 1763/03.04.04.04.10/2023

lin kunnan kirjaamoon on saapunut 11.12. 2023 Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta lausuntopyyntö koskien lin kunnanvaltuuston 30.10.2023 § 61 tekemää päätöstä (Olhavan koulun lakkauttaminen / prosessin aikataulutus / Olhavan koulun raportin ja lakkauttamisesityksen käsittely ja asian siirtäminen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäväksi). Lausunnossa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Lausunto liittyy Maarit Tihisen 1.12.2023 Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle tekemään valitukseen.

Lausunto, liiteluettelo, valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muu selvitys on toimitettava hallinto-oikeuteen 8.1.2024 mennessä. lin kunta on pyytänyt Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta lisää aikaa lausunnon antamiseen ja sitä on myönnetty 19.1.2024 asti.

Selostus asiasta:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 1.12.2023 saapuneessa valituksessa Maarit Tihinen vaatii, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus käsittelee lin kunnanvaltuuston tekemän päätöksen 30.10.2023 § 61: Olhavan koulun lakkauttaminen / prosessin aikataulutus / Olhavan koulun raportin ja lakkauttamisesityksen käsittely ja asian siirtäminen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäväksi. Tihinen esittää, että päätöstä tehtäessä on toimittu virheellisesti, koska valittajan mukaan sama henkilö on toiminut päätösprosessissa esittelijänä ja myöhemmin päätöksentekijänä.

Olhavan koulun tilannetta on tarkasteltu lin kunnassa useamman vuoden ajan ja siihen liittyvät päätösprosessit ovat kulkeneet kunnan päätöksentekokoelimissä. Tähän lausuntoon rajataan vain asian ratkaisemisen kannalta olennaiset päätökset ja niiden tarkastelut. On samalla todettava, että päätöksentekijöiden kannat asian ratkaisemiseksi, valmisteluaineistot ja esittelyt, vaikuttamismahdollisuuksien varaamiset sekä keskustelut asian tiimoilta ovat tulleet esille monissa eri vaiheissa. Asiasta on äänestettykin, ja valtuutettujen näkemykset ovat tulleet esille jo monta kertaa. Perustuslain 118 §:n 2 momentin mukaan esittelijä on vastuussa sekä omasta toiminnastaan esittelijänä, että siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty. Esittelijä vastaa omasta esittelystään ja sen lainmukaisuudesta, selvityksen riittävytydestä ja tietojen paikkansapitävyydestä. Lisäksi esittelijä on vastuussa esittelyn perusteella tehdyn päätöksen lainmukaisuudesta sekä siitä, että asiassa on noudatettu yleisiä hallinnon periaatteita. lin kunta työnantajana on määrännyt toimialojen johtamisesta, sivistysjohtajan sijaisuusjärjestelyistä ja hallinnon prosesseista.

lin kunnan sivistysjohtaja on ollut virkavapaalla 23.2.-18.6.2023. Tälle ajalle hänelle on määrätty sijainen, joka on toiminut myös opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa esittelijänä. Sijaisuusaikana Olhavan koulun prosessia on käsitelty päätöksentekokoelimissä, ensin 30.3.2023 §31, jolloin opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti esittää lin Olhavan koulun lakkauttamista ja aloittaa Olhavan koulun lakkauttamisen valmistelun sekä ilmoitti asian vireillä olemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä hallintolain (6.6.2003/434) 41§ mukaisesti. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisten ja kannanottojen keräämisen jälkeen lautakunta käsitteli jälleen asiaa kokouksessaan 17.5.2023 §52. Tuolloin lautakunta päätti, että Olhavan koulun toiminta jatkuu 1.8.23 alkaen Olhavassa. Tämä päätös annettiin kunnanhallitukselle, joka käsitteli asiaa kokouksessaan 22.5.2023 §134. Kunnanhallitus päätti, että kunnanhallitus ei esitä kunnanvaltuustolle Olhavan koulun

lakkauttamista vaan lähettää opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle selvitettäväksi niin sanotun pienten koulun järjestämisen mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla, laajuudella ja aikataululla niin, että se aloittaisi 1.8.2024 alkaen. Tämän jälkeen kunnanhallitus kokouksessaan 5.6.2023 §160 totesi esteellisyyden päätöksessään 22.5.2023 §134 asian käsittelyssä, kumosi tuon päätöksen ja palautti asian valmisteltavaksi opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle. Tästä päätöksestä tehtiin oikaisuvaatimus, jonka kunnanhallitus hylkäsi 21.8.2023 §187. Näin ollen 30.3.2023 §31 alkanut Olhavan koulun hallinnollinen päätösprosessi päättyi. Tämän prosessin aikana esittelijänä ja vastuuvalmistelijana toimi vs. sivistysjohtaja, joka ei olisi voinut toimia päätöksentekijänä, mikäli asia olisi edennyt kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Lautakunta aloitti Olhavan koulun prosessin uudelleen 20.6.2023 §68. Tällöin sivistysjohtaja oli palannut virkavapaaltaan ja toimi asiassa esittelijänä. Lautakunta on kokouksessaan nimennyt asiaa valmistelevan työryhmän, toteuttanut koulun lakkauttamiseen liittyvät hallinnolliset prosessit ja varannut vaikuttamismahdollisuudet hallintolain edellyttämällä tavalla. Lautakunnan käsittelyjen ja työryhmän valmistelujen jälkeen päätösprosessi eteni kunnanhallitukseen, joka 16.10.2023 §245 päätti esittää Olhavan koulun lakkauttamista kunnanvaltuustolle. Valtuusto päätti 30.10.2023 §61 lakkauttaa Olhavan koulun 1.8.2024 alkaen. Kunnallisvalitus koskee tätä päätöstä.

Koko päätösprosessin ajan, alkaen 20.6.2023 §68 ja jatkuen kunnanhallituksessa 16.10.2023 § 245 ja edelleen kunnanvaltuustossa 30.10.2023 §61 esittelijänä ja vastuuvalmistelijana on toiminut sivistysjohtaja. Keväällä vs. sivistysjohtajana toiminut on ollut koko tämän ajan prosessissa vain päätöksentekijänä (kunnanvaltuutettuna 30.10.2023 §61). Muutoin hän ei ole ollut käsittelemässä tai valmistelemassa asiaa. Koko koulun lakkauttamiseen liittyvä päätösprosessi valmisteluista, työryhmän raportista ja sen hyväksymisestä, vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta ja vaikutusten arvioinneista lähtien on toteutettu alusta alkaen uudelleen. Päätösprosessin aikana vastuuvalmistelijana ja esittelijänä on siis toiminut sivistysjohtaja virkavastuullaan.

Kuntalaissa säädetään valtuutetun esteellisyydestä valtuustotyöskentelyssä. Muiden luottamushenkilöiden ja kunnan viranhaltijoiden, työntekijöiden sekä tilintarkastajan esteellisyydestä säädetään hallintolaissa, johon kuntalaissa erikseen viitataan. Hallintolain esteellisyyssäännökset koskevat soveltuvilta osin ja kuntalain viittausten mukaisesti myös valtuutettua. Valtuutetun esteellisyys syntyy silloin, kun valtuusto käsittelee asiaa, joka koskee valtuutettua henkilökohtaisesti tai esimerkiksi hänen puolisoaan, lastaan tai muuten erityisen läheistä henkilöä.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei tee luottamushenkilöä, viranhaltijaa eikä työntekijää esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen. Jos luottamushenkilö on palvelussuhteensa perusteella esitellyt tai muuten vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa, hän on kuitenkin esteellinen. Kyseisessä päätösprosessissa esittelijänä ja vastuuvalmistelijana on toiminut koko päätösprosessin ajan sivistysjohtaja, joka ei toimi päättäjänä kunnanvaltuustossa. Jari-Jukka Jokela on toiminut tässä päätösprosessissa vain kunnanvaltuutettuna.

lin kunnanvaltuuston päätös 30.10.2023 §61 on syntynyt oikeassa järjestyksessä, lainmukaisesti eikä päättämässä ole ollut esteellisiä henkilöitä. Näin ollen lin kunnanhallitus lausuu kantanaan, että esitetty kunnallisvalitus asiaan liittyen tulee hylätä.